

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ตำรวจตระเวนชายแดน เป็นตำรวจหน่วยหนึ่งในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หากแต่การปฏิบัติหน้าที่มีความแตกต่างกับตำรวจหน่วยอื่นอยู่หลายประการ นอกจากภารกิจหลักที่ต้องลาดตระเวน ตรวจตราพื้นที่ และรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนแล้ว ยังมีภารกิจที่สำคัญยิ่งที่แตกต่างจากหน่วยงานตำรวจอื่นๆ คือ การจัดการศึกษา โดยมีการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้น เพื่อให้เด็กที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ที่ห่างไกลยากต่อการเข้าถึงของหน่วยงานทางการศึกษาอื่นๆ ได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างถูกต้อง ด้วยวิธีการและเทคโนโลยีที่จะช่วยให้เด็กนักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในวิทยาการอย่างดี พร้อมทั้งจะนำไปประกอบวิชาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิต หรือศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป

ดังพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา วันจันทร์ที่ 20 เมษายน 2552 ว่า

“...ส่วนในด้านการศึกษานั้น ตอนเตรียมการ พ.ศ. 2522 เราคิดแต่เพียงว่า ถ้าให้บุคคลต่างๆ นอกจากมีสุขภาพอนามัยดีแล้ว มีความรู้อย่างน้อยอ่านออกเขียนได้ ก็เรียกว่าเป็นการประสบความสำเร็จแล้ว แต่เวลานี้ทุกๆ คน มีความมุ่งหวังตั้งใจที่จะเจริญก้าวหน้าไปเหมือนกับทุกคนที่มีโอกาสในประเทศของเรา นักเรียนที่เป็นลูกศิษย์ของคุณครู ตชด. ได้เติบโตขึ้นมีอาชีพ ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้านเป็นเกษตรกร หรือทำธุรกิจ หรือเป็นครูบาอาจารย์ เป็นทหาร ตำรวจ เป็นพยาบาล เป็นแพทย์ หรือจะเป็นนักข่าว เป็นอะไรก็มีหมดแล้วทุกๆ อย่าง คนเหล่านี้คุณครูและผู้ที่มาช่วยงานน่าจะยินดีและปลื้มใจได้ว่า เราช่วยกันสร้างคนมาช่วยทำประโยชน์รักษาดูแลบ้านเมืองช่วยเหลือเราซึ่งก็ต้องยอมรับว่า ต่างก็خرาภาพลงไปบ้างแต่ก็ยังมีความแข็งแรง และพวกคนรุ่นใหม่ี่ หลายคนมีโอกาสด้านการศึกษาก็เป็นไปได้ถึงสูงที่สุด เท่าที่เขาจะถนัดหรือสนใจหรือ มีความสามารถตอนนี้อยู่ในระหว่างศึกษาในสถาบันต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศ ทุกคนก็ทำได้ดีเป็นอย่างดี...” (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2552)

การดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ และได้ขยายผลการดำเนินงาน รวมถึงมีการจัดตั้งโรงเรียนออกไปในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ดังจะเห็นได้ จากผลการพัฒนาที่ผ่านมาตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ในพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะที่ 3 พ.ศ. 2545-2549 (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2552) พบว่า

1. การเข้าถึงกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและขาดโอกาสเพิ่มขึ้น โดยมีสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น จากจำนวน 185 โรงเรียน ในปี พ.ศ. 2545 เป็นจำนวน 192 โรงเรียนในปี พ.ศ. 2549

2. เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารมีภาวะโภชนาการดีขึ้น

จากการประชุมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (2554) พบว่า เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาการและการอาชีพอย่างต่อเนื่อง

ถึงแม้การดำเนินงานที่ผ่านมาได้ส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชนในระดับหนึ่ง แต่ยังคงมีสิ่งสมควรได้รับการพัฒนาและปรับเปลี่ยน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งในด้านวิชาการและคุณภาพชีวิตให้เกิดขึ้นแก่เด็กและเยาวชน สิ่งหนึ่งที่ทำให้เห็นว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนควรได้รับการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น ก็คือ คุณภาพของการศึกษาที่ยังคงเป็นปัญหา ดังจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ที่พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยในวิชาหลัก 4 วิชา ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ตลอดทุกปี และต่ำกว่าโรงเรียนอื่นๆ ทั่วประเทศ ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอื่นๆ ทั่วประเทศ และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

วิชา	ปีการศึกษา					
	2551		2552		2553	
	ทั่วประเทศ	รร.ตชด.	ทั่วประเทศ	รร.ตชด.	ทั่วประเทศ	รร.ตชด.
ภาษาไทย	42.02	36.23	38.58	34.11	31.22	25.53
คณิตศาสตร์	43.76	38.06	35.88	27.81	34.85	26.00
วิทยาศาสตร์	51.68	43.90	38.67	31.90	41.58	33.39
ภาษาอังกฤษ	-	-	31.75	26.56	20.99	19.40

ที่มา : รายงานการประชุมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน, 2554

จากผลการทดสอบทางการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีศักยภาพทางวิชาการต่ำกว่าโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ ซึ่งน่าจะมีสาเหตุหลายประการ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ชุมชนอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทำให้มีโอกาสในการเข้าถึงการพัฒนาน้อยกว่า การมีข้อจำกัดทางวัฒนธรรม ความเชื่อ และความยากจน รวมถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่ยังคงมีความต้องการการพัฒนาอีกหลายด้าน ได้แก่

1. การได้มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนเพิ่มจำนวนขึ้น บางครั้งเกิดความซ้ำซ้อนของงาน สิ้นเปลืองงบประมาณ และในบางครั้งเกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ การสนับสนุนบางอย่างอาจไม่ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา ไม่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนหรือในบางครั้ง การสนับสนุนไม่เหมาะสมกับเวลา ทั้งหมดนี้เกิดจากการขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2552)

2. การจัดการศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากทั้งผู้บริหารและครูไม่ได้ให้ความสำคัญกับระบบดังกล่าวมากนัก อีกทั้งสถานศึกษาเองก็มีภาระเพิ่มขึ้นจากงานประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2552)

3. การพัฒนาครู ไม่สามารถเติมเต็มได้ ถึงแม้จะมีความพยายามในหลายรูปแบบ เช่น ทูลพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรือ การจัดการศึกษาด้วยระบบการประชุมทางไกล (Teleconference) พระราชทาน ซึ่งครูในพื้นที่สามารถศึกษาได้ไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติหน้าที่ แต่ก็ยังคงไม่เพียงพอกับจำนวนครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีอยู่ทั่วประเทศ (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2552)

4. โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาขาดประสิทธิภาพ จากการที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนแต่ละแห่งขาดกระบวนการพัฒนาการศึกษาตนเอง โดยกองร้อยที่รับผิดชอบส่วนใหญ่จะแสดงบทบาทหลักในการประสานงานและสนับสนุนให้หน่วยงานอื่นๆ เข้ามาปฏิบัติงานในโรงเรียนมากกว่าที่จะแสดงบทบาทนำในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน (รายงานการประชุมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน, 2554)

5. การขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาที่จะทำหน้าที่หลักในการวางแผนพัฒนา ฝึกอบรม นิเทศ และช่วยเหลือครูตำรวจตระเวนชายแดนในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับการที่บุคลากรมีการโยกย้าย สับเปลี่ยนหน้าที่บ่อยจนทำให้ขาดความต่อเนื่องในการจัดการศึกษา (รายงานการประชุมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน, 2554)

การจัดทำข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ได้จากการสัมมนาประสบการณ์ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในวันที่ 10-12 กรกฎาคม 2554

ณ โรงแรมเสนาเพลส กรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอที่น่าสนใจต่อการพัฒนา ได้แก่ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารควรมีความรู้ด้านการศึกษา และสำคัญที่สุดคือ ควรมีการกำหนดบทบาทผู้บริหารให้ชัดเจน (รายงานการประชุมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน, 2554) และจากข้อคิดเห็นถึงปัญหาที่พบ ในส่วนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนของผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (พล.ต.ท.ประยูร อำนวย) คือ ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดน รองผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ขาดความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งและการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หลายคนไม่เคยตรวจเยี่ยม และไม่เคยรับทราบถึงการดำเนินการโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนที่อยู่ภายใต้สังกัด อีกทั้งผู้บังคับกองร้อยกิจการพิเศษ ที่มีหน้าที่บังคับบัญชาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กลับทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ส่งข้อมูลข่าวสารและประสานงานทางเอกสารกับหน่วยงานภายในสังกัดและหน่วยงานภายนอกที่มาร่วมสนองงานตามโครงการพระราชดำริฯ เท่านั้น และจากการขาดความรู้จริงในงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่รับผิดชอบ ทำให้ขาดการพิจารณาถึงความสามารถและเหมาะสมของหน่วยงานต่างๆ ภายนอกที่เข้ามาสนับสนุนโรงเรียน การรับการสนับสนุนทั้งหมดทำให้เกิดปัญหาในกระบวนการบริหารโรงเรียนขึ้น พร้อมทั้งได้ให้นโยบายว่า การดำเนินงานต่างๆ เกี่ยวกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ควรต้องมีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในฝัน (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2554)

การพัฒนาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ต้องประกอบไปด้วยหลายส่วนที่ส่งเสริมกัน ส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญที่สุดนั่นคือ บุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ก็คือ ผู้บริหาร ซึ่งจะเป็นผู้นำ ผู้รับผิดชอบ ผู้ควบคุม ดูแลให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาขึ้น และจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน ผู้บริหารในองค์กรทุกประเภทและทุกระดับ จะต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและการมีทรัพยากรที่จำกัด ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ด้วยข้อผูกพันต่อการให้บริการสาธารณะ และมีความสามารถในการกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรได้ใช้ศักยภาพที่ดี ทำงานให้เกิดผลสูงสุด สร้างพันธมิตรทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งเป็นผู้มีทักษะทางการบริหารการจัดการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานสูงสุด (เทียน ทองแก้ว, 2552) ซึ่งนั่นคือ คุณลักษณะที่เป็นสมรรถนะ (Competency) ของผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ ศักยภาพในการเปลี่ยนแปลง (Leading Change) ศักยภาพในการเป็นผู้นำ (Leading People Driven) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Driven) ความเชี่ยวชาญทางการบริหาร (Business Acumen) และการสร้างความเข้าใจ / การติดต่อสื่อสาร (Building Coalitions/Communication) เป็นต้น

จากประเด็นการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและความสำคัญของผู้บริหารที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ในอีกแนวทางหนึ่ง โดยการนำแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ (Competency) มาใช้ในการพัฒนาระบบการบริหารงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีทิศทางการบริหารที่ชัดเจน และเป็นระบบมากขึ้น โดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับผู้บริหาร ให้มีความสามารถที่จะทำงานในความรับผิดชอบให้สำเร็จ มีผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนมุ่งหวัง และพร้อมที่จะขับเคลื่อนให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อเด็กนักเรียนและองค์กรตำรวจตระเวนชายแดนในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามคุณลักษณะของผู้บริหาร บริบทของโรงเรียนและสมรรถนะผู้บริหาร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตพื้นที่

การวิจัยนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาที่กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค 1 กก.ตชด. ที่ 11 12 13 14 และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภายใต้สังกัดจำนวน 41 โรงเรียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 1 ได้แก่ ผู้กำกับการ 4 คน ครูใหญ่ 41 คนและครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 355 คน รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 400 คน

2. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหาร (สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน) บริบทของโรงเรียน (ประเภทของโรงเรียนในสังกัด จำนวน

โรงเรียนในสังกัด และภูมิศาสตร์ที่ตั้งโรงเรียนในสังกัด) และสมรรถนะผู้บริหาร (ความเชี่ยวชาญ การจัดการผลสัมฤทธิ์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร การปรับตัว ความเป็นมืออาชีพ)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป)

3. ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาในการทำวิจัย เดือนตุลาคม 2555 – เดือนมีนาคม 2556

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งในระดับสูงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเชิงบวก
2. ผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมากกว่ามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเชิงบวก
3. ผู้บริหารที่มีโรงเรียนในสังกัดมีภูมิศาสตร์ที่ตั้งเป็นพื้นที่ภูเขาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเชิงลบ
4. สมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในทางบวก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่เป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ที่ช่วยส่งเสริมให้สามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบนั้นๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน

สถานภาพการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หมายถึง ตำแหน่งผู้บริหารของโรงเรียน ในการวิจัยนี้แบ่งเป็นผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 11 12 13 14 ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดระดับกองกำกับการ และครูใหญ่ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนภายใต้สังกัดกองกำกับการที่ 11 12 13 14 ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียน

ระยะเวลาในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน้าที่บริหาร รับผิดชอบกำกับ ดูแล โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ในการวิจัยนี้ แบ่งเป็น น้อยกว่า 1 ปี 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี 16-20 ปีและมากกว่า 20 ปีขึ้นไป

ภูมิศาสตร์ที่ตั้งโรงเรียน หมายถึง ลักษณะภูมิประเทศที่ตั้งของโรงเรียน ได้แก่ พื้นที่ภูเขา และพื้นที่ราบ ที่ใช้การเดินทางเข้าถึงโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่แตกต่างกัน ได้แก่ การเดินเท้า ทางเรือ ทางเฮลิคอปเตอร์ รถยนต์และรถจักรยานยนต์

สมรรถนะผู้บริหาร หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ที่แสดงถึงทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารให้ประสบความสำเร็จ ตามแนวคิดของ ไอท์เคน เจมส์ อี. (Aitken Jame E.) ประกอบด้วย ความเชี่ยวชาญทางการบริหาร การบริหารจัดการผลสัมฤทธิ์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร การปรับตัว และความเป็นมืออาชีพ

ความเชี่ยวชาญทางการบริหาร (Intellectual) หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นโยบายและแผนกลยุทธ์ในการจัดการศึกษา มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้เหตุผล

การบริหารจัดการผลสัมฤทธิ์ (Results Orientation) หมายถึง การมีความรู้ ความสามารถในการวางแผนการบริหาร การวางระบบงาน รวมถึงการวัดและประเมินผลงาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติอย่างเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร (Interpersonal Relationship) หมายถึง ทักษะและความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงการปฏิบัติตามบทบาทผู้นำขององค์กร อันนำไปสู่การเกิดประโยชน์สูงสุดต่อโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

การปรับตัว (Adaptability) หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลง การมีความเชื่อมั่นในตนเองสามารถเผชิญต่อสถานการณ์ที่กดดันได้อย่างเหมาะสม

ความเป็นมืออาชีพ (Professional) หมายถึง ความใฝ่รู้ และการพัฒนาทักษะ ความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ ความสามารถในการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล มีศักยภาพในการบริหารและประสานเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประสิทธิภาพโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน หมายถึง การบริหารให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการบูรณาการ มีความยืดหยุ่นด้วยการปรับตัวสามารถดำเนินกิจกรรมเพื่อความอยู่รอดและรักษาแบบแผนที่ดีของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้ตลอดไป ซึ่งประกอบไปด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง งานปกครอง (ควบคุมการปฏิบัติตน ตลอดจนพฤติกรรมนักเรียน ให้การส่งเสริมสนับสนุนคุณธรรมจริยธรรม การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนเข้ารับการอบรมตามโครงการต่างๆ ที่หน่วยงานภายนอกจัดขึ้นและนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ) งานกิจกรรมนักเรียน (ให้ความรู้ สนับสนุนและเน้นให้นักเรียนได้เข้าร่วมในกิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งที่จัดขึ้นในโรงเรียนและในท้องถิ่น มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และมีบุคลิกภาพที่ดี สนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เข้าร่วมตามความถนัดและความสนใจ ฝึกให้นักเรียนรู้จักการประหยัดและออม) และงานบริการและสวัสดิการ (การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การพัฒนานักเรียนตามโครงการพระราชดำริ โครงการอาหารกลางวัน งานพัฒนาคุณภาพชีวิต)

การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การจัดทำแผนปฏิบัติการ และการอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

การบริหารงานบุคคล หมายถึง การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารเป็นแนวทางสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ดำรงตระเวนชายแดนมีความชัดเจน เป็นระบบ และเสริมสร้างให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อคุณภาพการศึกษา

2. บุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจ ในภารกิจของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและได้รับการพัฒนาบทบาทหน้าที่อันพึงประสงค์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

3. เด็กนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้รับการศึกษา และพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ เต็มตามศักยภาพ เป็นไปตามปรัชญาที่มุ่งหวังของโรงเรียน

4. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพและความพร้อมในด้านการบริหารองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการบริหารจัดการและด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล